

Titel: Overvågning af natravn <i>Caprimulgus europaeus</i> som ynglefugl			
Dokumenttype: Teknisk anvisning	TA. nr.: A166	Version: 1	Oprettet: 26.02.2017
Forfattere: Thomas Eske Holm Aarhus Universitet	Gyldig fra: 01.04.2018		
	Sider: 7		
	Sidst ændret: 02.2018		
TA henvisninger			

0 Indhold

1 Indledning	2
2 Metode	2
2.1 Tid, sted og periode.....	2
2.2 Udstyr	3
2.3 Procedure.....	3
2.3.1 Stam- og kortdata	3
2.3.2 Observationer og overvågningsdata	3
3 Databehandling	4
4 Kvalitetssikring	4
4.1 Kvalitetssikring af data og dataaflevering.	4
5 Referencer	5
6 Bilag	5
6.1 Feltskema	5
7 Oversigt over versionsændringer	7

1 Indledning

Formålet med denne tekniske anvisning (TA) er at angive en kvalitetssikret, standardiseret og reproducerbar metode til at gennemføre overvågningen af ynglende natravn.

Natravn yngler overvejende i åbne fyrreskove på tør og sandet bund. I 1800-tallet var arten knyttet til lyngheder, men skiftede gradvis levested igennem det tyvende århundrede. De danske natravne tilhører den nord- og centraleuropæiske bestand, og de er trækfugle, som overvintrer i Øst- og Sydafrika.

Arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets Bilag 1.

2 Metode

Overvågning af natravn foretages gennem optælling af ynglepar beliggende i de EF-Fuglebeskyttelsesområder, hvor arten indgår i områdernes udpegningsgrundlag.

Overvågningen af natravn er kategoriseret som Intensiv 1. Intensiv 1 står for opsøgende overvågning af artens bestandsstørrelse. Overvågningen består af en basisovervågning, der omfatter bestandsstørrelse og udbredelse i de EF-Fuglebeskyttelsesområder, hvor arten indgår i udpegningsgrundlaget.

På feltskemaet til overvågning af natravn (bilag 6.1) er der fortrykte felter til angivelse af de parametre, der skal overvåges.

2.1 Tid, sted og periode

Natravn eftersøges hvert andet år (2018 og 2020).

Overvågning af ynglefugle i felten gennemføres ved lytning efter hannens sang i tiden fra en halv time efter solnedgang til en halv time før solopgang i perioden 25.maj – 31. juli. Overvågnigen skal foregå i klart vejr uden vind i lune nætter. Dage med vedvarende regn, tåge eller blæst er uegnede til feltobservationer og skal undgås.

Lokaliteter, der undersøges for ynglende natravn, består af kendte ynglelokaliteter for arten samt potentielle ynglelokaliteter. Potentielle områder udgøres af åbne fyr- og granplantager på sandet jordbund. Ynglepar der observeres i forbindelse med anden overvågning uden for det

fastsatte overvågningsvindue (25. maj til 31. juli) kan medtages såfremt forekomsten kan henføres til sikre eller sandsynlige ynglepar.

2.2 Udstyr

Ved optælling medbringes håndkikkert (7-12 X forstørrelse). Derudover medbringes GPS, kompas, kort eller ortofoto til positionering af observationer, feltskema og skriveredskaber eller feltablet.

2.3 Procedure

2.3.1 Stam- og kortdata

Inden ynglesæsonen udarbejdes en oversigt over relevante ynglelokaliteter. Oversigten udarbejdes på baggrund af lokal viden suppleret i rimeligt omfang med viden om natravns forekomst i Danmark herunder offentliggjorte artikler, atlaskortlægning og DOFbasen, eller kontakter til lokale. Oversigten holdes løbende ajourført og danner grundlag for følgende års overvågninger af arten.

Ynglelokalitetens stednavn, inventør, indsamlingsformål og dato registreres på feltskema (bilag 6.1). Hvis ynglelokaliteten ikke har et officielt stednavn som fremgår af kort fra Geodatastyrelsen, navngives ynglelokaliteten med henvisning til nærmeste stednavn, fx "Mindre plantage 3 km nord for Ålbæk (natravn)".

Arealet på lokaliteten, hvor arten eftersøges, indtegnes som polygon på feltkort (landkort eller ortofoto) til efterfølgende registrering i Naturdatabasen. Såvel positive observationer som 0-observationer på egnede ynglelokaliteter registreres i Naturdatabasen.

2.3.2 Observationer og overvågningsdata

Hele fuglebeskyttelsesområdet gennemgås systematisk på orthofotos og alle umiddelbart velegnede plantageområder udvælges til feltbesøg. Det er vigtigt hele tiden at være opmærksom på, at overvågningen foregår inden for afgrænsningen af fuglebeskyttelsesområdet.

Ynglehannerne findes ofte i plantagernes mere åbne områder, fx i lysninger eller i udkanten af plantagerne hvor han ofte indtager en, eller flere, sangposter i toppen af et træ eller fra jorden. Regelmæssigt afpatruljeres territoriet og af og til kan de karakteristiske parringsflugt klask med vingerne høres. Samme han kan derfor ofte høres flere steder, indenfor et snævert afgrænset område. Hannerne er ofte mest aktive fra ca. en halv

time efter solnedgang og et par timer frem, og igen et par timer til en halv time før solopgang. Hannen synger hele ynglesæsonen, men den største aktivitet er i første halvdel af juni og igen midt i juli. Afstanden mellem territoriehævdende hannerne kan være ned til få hundrede meter i områder med flere ynglehanner.

Der udvælges en række observationspunkter, således at så stor en del af den potentielle ynglelokalitet som muligt dækkes. Området gennemgås til fods, på cykel eller i bil og fuglenes sangposter indtegnes på feltkortet.

Overvågede områder (polygoner) indtegnes på feltkortet og det samlede antal syngende hanner registreres i feltskemaet.

Hvis arten ikke yngler på den undersøgte lokalitet skrives "0" under "Antal par i alt".

3 Databehandling

Data fra feltskemaet (Bilag 6.1) overføres til indtastningsfladen for "Ynglefugle, samlegruppe 2" i NaturAppl (programmet downloades fra Miljøportalens hjemmeside).

Hvis lokaliteten har været overvåget før, anvendes så vidt muligt samme polygon som sidst. Vælg "Kopier fra eksisterende sted" i NaturAppl.

Vejledning til NaturAppl mm. Findes på Miljøportalens hjemmeside: <http://www.miljoportal.dk/Dokumenter%20alle/Vejledning%20til%20NaturAppl.pdf>

Registreringer af natravn, som FDC-Bio måtte gøre under overvågnings eller forskningsaktiviteter, vil være til rådighed for Miljøstyrelsen.

Ved indtastning i databasen overføres det overvågede område fra feltkort til Naturdatabasen.

4 Kvalitetssikring

4.1 Kvalitetssikring af data og dataaflevering.

Den datatekniske anvisning for kvalitetssikring af terrestriske NOVANA-data i Naturdatabasen omfatter kvalitetssikringsprocedurer for selve indtastnings- og redigeringsprocessen samt det videre forløb i forbindelse med godkendelse af data.

Se den datatekniske anvisning her:

http://bios.au.dk/fileadmin/bioscience/Fagdatacentre/Biodiversitet/DN01_Naturdata.pdf

5 Referencer

Grell, M.B. 1998. Fuglenes Danmark. – Gads Forlag. 825 s.

6 Bilag

6.1 Feltskema

Bilag 6.1 se næste side

BILAG 6.1	Ynglefugle, samlegruppe 2 - Natravn
-----------	-------------------------------------

Version 1 gældende fra 12.02.2018

Stamdata	
Dato:	Indsamlingsformål:
	Inventør:

Kortdata
Stednavn:
Det undersøgte/overvågede område indtegnes på kort til senere registrering som polygon i Naturdatabasen.

Overvågningsdata	
Antal syngende hanner:	Bemærkninger:

7 Oversigt over versionsændringer

Version	Dato	Emne:	Ændring:
1	02.2017	Intensiv 1	Arten går fra Ekstensiv overvågning til Intensiv 1.